

UNIVERSITY COLLEGE LONDON

University of London

EXAMINATION FOR INTERNAL STUDENTS

For the following qualifications:-

M.A.

Hebrew & Jew. Studs. B32. Biblical Aramaic

SPECIAL PAPER FOR M.A. CANDIDATES ONLY

COURSE CODE : HEBRB032

DATE : 02-MAY-06

TIME : 10.00

TIME ALLOWED : 3 Hours

06-C0736a-3-20

© 2006 *University College London*

TURN OVER

Answer ALL four questions. All questions carry equal marks.

When asked to translate an Aramaic passage, translate that passage into clear idiomatic English. When an idiomatic translation does not accurately reflect the Aramaic text, place a more literal translation in square brackets following your idiomatic translation, thus: ... [lit. ...]. Be sure to answer all the supplementary parts of each question.

Question 1

Translate the following passage (20 marks).

Daniel 2:4b-12:

מִלְכָא לְעֵלְמִין חַיִּי אָמַר חֲלֻמָּא לְעַבְדֵּי דִּי וּפְשָׁרָאֵי נְחֹמָא: ⁵עָנְדָּי
מִלְכָּא וְאָמַר לְבִשְׂרֵי־אֵי מַלְתָּא מִנֵּי אֲוֹרָאֵי הֵן לָא תְהוּדְעוּנִי חֲלֻמָּא
וּפְשָׁרָהּ הַדְּמִין תְּתַעְבְּדוּן וּבְתִיכּוּן נְוֹלִי יְהִישְׁמוּן: ⁶וְהֵן חֲלֻמָּא וּפְשָׁרָהּ
תְּהַחֲוִין מִתְּנַן וּנְבֻזְבְּהִי וַיְקַר שִׁגְיָא תְּקַבְּלוּן מִדְּקַדְמֵי לְהֵן חֲלֻמָּא
וּפְשָׁרָהּ הַחֹנִי: ⁷עָנּוּ תְּנִיגוּת וְאָמְרִין מִלְכָּא חֲלֻמָּא יֹאמְרֵי לְעַבְדֵּיהּ
וּפְשָׁרָהּ נְהַחֲוָה: ⁸עָנְדָּי מִלְכָּא וְאָמַר מִן־צִיב יַדַּע אֱלֹהֵי דִּי עֲדָנָא
אֲנַחְוִין וּבְגִין כָּל־קַבְּלֵי דִּי חֲוִיתוּן דִּי אֲוֹרָא מִנֵּי מַלְתָּא: ⁹דִּי הֵךְ
חֲלֻמָּא לָא תְהוּדְעֻנִי חֲדָה־תְּרֵא דְתַכּוּן וּמַלְהַ כְּדָבְרָהּ וּשְׁחִיתָהּ
הַזְּמַנְתּוּן לְמֵאמַר קְדָמֵי עַד דִּי עֲדָנָא יִשְׁתַּנָּא לְהֵן חֲלֻמָּאֵי אֲמְרוּ לִי
וְאֲנִדַּע דִּי פְשָׁרָהּ תְּהַחֲוִנִי: ¹⁰עָנּוּ כְּשִׂדְיָא קְדָם־מִלְכָּא וְאָמְרִין לָא־
אִיתִי אֲנִשֵׁי עַל־יְבִשְׁתָּא דִּי מַלְתָּ מִלְכָּא יוֹכְלֵי לְהַחֲוִיָּה כָּל־קַבְּלֵי דִּי
כָּל־מְלָךְ רַב וּשְׁלִישׁ מַלְהַ כְּדָנָה לָא שְׂאֵלֵי לְכָל־חַרְטָמֵי וְאִשְׁתִּי־
וְכִשְׂדֵי: ¹¹וּמַלְתָּא דִּרְמַלְכָּה שְׂאֵל יְקִינָה וְאֲחַרְוִי לָא אִיתִי דִּי
יְחֻוּנָה קְדָם מִלְכָּא לְהֵן אֱלֹהִין דִּי מְרָהוּן עַם־בְּשָׂרָא לָא אִיתּוּהוּ:
¹²כָּל־קַבְּלֵי דְנָה מִלְכָּא בְּנָם וּקְצַף שִׁגְיָא וְאָמַר לְהַבְּרָה לְכָל
חַבְיִמֵי בְּכָל:

Discuss the different ways in which the term “Chaldaean” is used in the Bible (5 marks).

Question 2

Translate the following passage (20 marks).

Ezra 5:6-17:

6 פֶּרֶשְׁנֵי אֶנְרִיָּה דִּירְשָׁלַיִם תִּתְּנֵנוּ פֶּתַח עֲבָר־נְהַרְהֵהּ
וְשֹׁתֵר בּוֹנוֹי וּבְנוֹתֶיהָ: אֶפְרַסְכֵּינָא דִּי בַעֲבָר נְהַרְהֵה עַל־דְּרִינֵישׁ מִלְכָּא:
7 פִּתְגָמָא שְׁלַחוּ עֲלוּהֵי וּבְדַנְהּ כְּתִיב בְּגוֹה לְדְרִינֵישׁ מִלְכָּא שְׁלַמָּא
כָּלֵא: 8 דִּיעַ וְלֵהוּא לְמִלְכָּא דִּירְאֻלַיִם לִיהוּד מְדִינַתָּא לְבֵית
אֱלֹהֵא רַבָּא וְהוּא מִתְבְּנָא אֲבָן גְּלִל וְאֵע מִתְשֵׁם בְּבַת־לֵיאָ וְעִבְדִּיתָּא
דְּדָ אֶסְפְּרִנָּא מִתְעַבְרָא וּמְצִלָּח בְּיָדֵיהֶם: 9 אֲדִין שְׁאֵלְנָא לְשִׁבְיָא
אֲלֵךְ בְּנָמָא אֲמַרְנָא לָהֶם מִן־שֵׁם לָכֶם טַעַם בֵּיתָא דְנָהּ לְמַבְנֵיהָ
וְאִשְׁרִינָא דְנָהּ לְשִׁבְלֵיהָ: 10 וְאִף שְׁמַה־הֶרֶם שְׁאֵלְנָא לָהֶם לְהוֹדְעֵיהֶם
דִּי נִכְחָב שֵׁם־גְּבַרְיָא דִּי בְרָא־שִׁיְהֵם: 11 וּבְנָמָא פִּתְגָמָא־
הַתִּיבִינָא לְמַמְרֵי אֲנַחְנָא הַמּוֹ עֲבָדֵיהֵי דִירְאֵלֵהּ שְׁמִיא וְאַרְעָא וּבְגִין
בֵּיתָא דִּירְהוּא בְנָהּ מִקְדָּשַׁת דְנָהּ שְׁנֵין שְׁנֵין וּמִלְךְ לִישְׂרָאֵל רַב
בְּנֵיהֵי וְשִׁבְלֵיהָ: 12 לָהֶן מִדְּדֵי הַרְגּוּ אֲבַהֲתָנָא לְאֱלֹהֵי שְׁמִיא יִתְב
הַמּוֹ בְּיָד נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּסִדְיָאֵי וּבֵיתָהּ דְנָהּ סִתְרָה וְעִמָּהּ
הַגְּלִי לְבָבֶל: 13 בְּרַם בְּשַׁנַּת חֲדָה לְכוּרֵשׁ מִלְכָּא דִּי בָבֶל
כוּרֵשׁ מִלְכָּא שֵׁם טַעַם בֵּית־אֱלֹהֵא דְנָהּ לְבָנָא: 14 וְאִף מֵאֲנִיא דִּיר
בֵּית־אֱלֹהֵא דִּי דִּהְבָּה וּכְסָפָא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר הִנְפֵּק מִן־הִיבְלָא דִּי
בִירוּשָׁלַם וְהִיבֵל הַמּוֹ יִהְיִבְלָא דִּי בָבֶל־הַנְּפֵק הַמּוֹ כוּרֵשׁ מִלְכָּא
מִן־הִיבְלָא דִּי בָבֶל וְהִיבֹו לְשִׁבְצַר שְׁמָהּ דִּי פִּסְחָה שְׁמָהּ:
15 וְאִמְרֵ־לֵהּ וְאֵלֵהֵי מֵאֲנִיא שְׂאֵ אֲוִל־אֲחֵתֵי הַמּוֹ בְּהִיבְלָא דִּי
בִירוּשָׁלַם וּבֵית אֱלֹהֵא יִתְבָּנָא עַל־אַתְרָהּ: 16 אֲדִין שְׁשִׁבְצַר
דִּךְ אֲתָא יִתְב אֲשִׁיא דִּירְבִית אֱלֹהֵא דִּי בִירוּשָׁלַם וּמִן־אַתְרָן וְעַד־
בְּעֵן מִתְבָּנָא וְלֵא שְׁלָם: 17 וּבְעֵן הֵן עַל־מִלְכָּא טָב יִתְפַּקֵּר
בְּבֵית גְּנִיא דִּירְמִלְכָּא חִמְדֵי דִּי בָבֶל הֵן אִיתֵי דִּירְמִן־כוּרֵשׁ
מִלְכָּא שִׁים טַעַם לְמַבְנָא בֵּית־אֱלֹהֵא דִּירְ בִירוּשָׁלַם וְרַעֲוֵת מִלְכָּא
עַל־דְנָהּ יִשְׁלַח עֲלֵינָא:

What is the significance of the phrase כוּרֵשׁ מִלְכָּא דִּי בָבֶל in verse 13 (5 marks)?

Question 3

Translate the following passage from the Elephantine papyri (15 marks):

¹ אל מראן בגוהי פחת יהוד עבדיך ידגיה וכנותה כהניא זי ביב בירתא. שלם ² מראן
אלה שמיא ישאל שגיא בכל עדן ולרחמן ישימנך קדם דריוהוש מלכא ³ ובני ביתא
יתיר מן זי כען חד אלף, וחין אריכן ינתן לך, וחדה ושריר הוי בכל עדן.
⁴ כען עבדיך ידגיה וכנותה כן אמרן: בירח תמוז שנת → /// | דריוהוש מלכא, כזי
ארשם ⁵ נפק ואנל על מלכא, כמריא זי חנוב אלהא זי ביב בירתא המונית עם וידרנע
זי פרתרך תנה ⁶ הוה: למ אנורא זי יהו אלהא זי ביב בירתא יהעדו מן תמה. אחר
וידרנע זך ⁷ לחיא אגרת שלח על נפין ברה זי רבחיל הוה בסון בירתא לאמר: אנורא
זי ביב ⁸ בירתא ינדשו. אחר נפין דבר מצריא עם חילא אחרנן, אתו לבירת יב עם
תליהם, ⁹ עלו באנורא זך, גדשוהי עד ארעא, ועמודיא זי אבנא זי הוה תמה תברו
המו. אף הוה תרען ¹⁰ זי אבן /// בנין פסילה זי אבן זי הוה באנורא זך גדשו, ודשיהם
קימו וציריהם ¹¹ זי דששיא אלך נחש. ומטלל עקהן זי ארוז כלא זי עם שירית אשרנא
ואחרן זי תמה ¹² הוה כלא באשה שרפו, ומזרקיא זי זהבא וכסף ומנדעמתא זי הוה
באנורא זך כלא לקחו ¹³ ולנפשהום עבדו. ומן יומי מלך מצרין אבהין בנו אנורא זך
ביב בירתא, זכוי כנבוזי על למצרין, ¹⁴ אנורא זך בנה השכת, ואנורי אלהי מצרין כל
מגרו, ואיש מגדעם באנורא זך לא חבל. ¹⁵ זכוי כונה עביד, אנחנה עם נשין ובנין
שקקן לבשן הוין וצימין ומצלין ליהו מרא שמיא ¹⁶ זי החוין בוידרנע זך. כלביא הנפקו
כבלא מן רגלוהי, וכל נכסין זי קנה אבדו, וכל גברין ¹⁷ זי בעו באיש לאנורא זך כל
קטילו וחזין בהום.

What light do the Elephantine papyri shed on the Ezra letters (10 marks)?

Question 4

Answer ALL THREE of these grammatical questions.

- A: Give the full paradigm of the Hithpe'el perfect and imperfect of the strong verb פָּתַח, remembering to include all the vowel signs (10 marks).
- B: How is the jussive indicated in Biblical Aramaic? Give examples (10 marks).
- C: Using the noun מְלִכָּא and the adjective טָב, explain the differences between the attributive and predicative uses of an adjective (5 marks).